XIII-ik évfolyam. 23-ik szám. Köszeg, 1893. junius 4-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr
Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Wittinger Antal.

Előfizetési pénzek és reclamátiók az ideiglenes kiadótárshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz intézendők.

Egyről-másról.

Kőszeg, mint királyváró város sokat beszéltet most magáról, de sokat is van elfoglalva rendezéssel, készülődésekkel meg a mellett a saját bajaival. A legutóbb tartott rendkivüli városi közgyülés mindjárt tanuskodik mindezekről. Nézzük csak! A 82. gyalogezred egy zászlóaljának ide való helyezéséről lévén a gyülésen szó, egy városi képviselő annak előre bocsátásával, hogy Szombathely erősen készülődik egy gyalogsági kaszárnya épitésére s a 82-ik gyalogezred elhelyezéséhez, elénk pedig három év mulva az a szomoru látvány fog tárulni, mint masiroz a katonaság ismét Szombathely felé (Ha még idejön? Szerk.) — azt a szóbeli inditványt terjeszté a közgyülés elé, hogy a város mindent kövessen el annak az egész ezrednek idehelyezése ügyében és meneszszen ő felsége a király, Albrecht főherczeg, a közös hadügyminiszter, valamint Fehérvári honvédelmi miniszter szine elé azonnal egy küldöttséget, mely nemcsak a szokott formalitásokkal elégedjék meg, hanem a város szomoru helyzetét feltüntető memorandumot vigyen magával. Ez az inditvány nagyon tetszett és a képviselők azt általában nagyon pártolták, de a körülmények, a vehemens erővel történt előterjesztése az inditványnak és az erre hozott határozat, nem képesek velünk a siker reményét fölébreszteni. Hogy hasonlattal éljünk, olybá tünik fel ez az egész dolog, mint a keletlen tészta, mely ha a kemenczébe kerül, ellapul. Nem volt kellőképen meghányva, vetve ez az inditvány, nem helyes formába öntve, s azért a határozat is olyan, hogy „ha akarom vemhes, ha nem akarom nem vemhes.“ — „Most rögtön — az volt az illető képviselő jelszava — és nem őszszel kell a királyhoz fordulni, mint szt némelyek hirdetik.“ A *némelyek*-hez tartozunk mi is, de talán csakis mi vagyunk a *némelyek*, a kik azonban nem tántorodunk meg véleményünkben és most is abban a nézetben vagyunk, hogy nem lesz jó olyan hirtelen, „rögtön most“ a legfelsőbb forumhoz fordulni, hanem mindenek előtt tisztába jönni azzal, hogy tulajdonképen mit akarunk? Mert hogy mi most, mikor azt a 82-ik gyalogezredet már odaigérték a Szombathelyieknek, éppen e r r e reflektáljunk s egyáltalában csupán csak katonaságra és másra nem, azt igazán nem értjük! Jó lesz a dolog felett egy kicsit elmélkedni, hanem ezt igenis még idejében, és érett megfontolás után a cselekvés terére lépni.

„Sokat akar a szarka, de nem birja a farka“ tartja a közmondás, mely bátorságosan alkalmazható a mi viszonyainkra. Érezzük valaminek a hiányát, szükségét; de nem tudjuk, teljes pozitivitással, hogy m i n e k. Nagyon érezhető a baj, mely testünket bántja, s melyen segiteni is akarunk; csakhogy határozatlanul állunk a veszedelemmel szemben; elveszitjük — hogy ugy mondjuk — a fejünket.

És most, ha már városi ügyekkel foglalkozunk, rátérhetünk más anomáliára is. Értjük azt a készületlenséget, melylyel az ünneprendezés előkészitésébe megyünk bele. Egy fogyatékos programmal, egy szükkörü bizottsággal kezdjük meg, hogy csakhamar ábbanhagyjunk mindent. Az a bizottság még egyetlenegy értekezletet nem tartott, a közönséget semmiről nem értesitik, hogy: mi lesz, hogyan lesz. Nem tudunk lelkesedni, nem ünnepelni! ezt az önvallomást bátran tehetjük. Pár ócska lobogóval, használt papirczimerekkel akarunk feltünést kelteni a dekorativ izlés minden érzéke nélkül? A szokott sablon szerint diadalkapu, rendőrsorfalak között a magyar királyt fogadni? Nagyon szép lesz az! Falaink közé jön Europának fejedelmi disze, az egész művelt világ képviselete és mi semmi eredetit nem fogunk tudni felmutatni; ünnepi megjelenésünkben rajta lesz a fejetlenség, az elmaradtság bélyege. Kiadunk majd tengernyi pénzt haszontalanságokra s azon veszszük észre magunkat, hogy tulajdonképen mit sem produkáltunk. Miért nincs a programban szó tribünökről, banderiumról, szerenádéról? Miért nem gondolnak az ipartestületre, a szőlőmivelőkre és ezeknek szimbolikus jelek alatt való kivonulására? Miért nem veszik tervbe a kivilágitást, melyet az elektromosság bizonyos csodatételeivel vegyitve lehetne impozánssá tenni? Egy hangot sem hallottunk eddig mindezekről. De ha fölvet is valaki ilyen időszerü doigot, hát avval ütnek el mindent: „oh, az sokba kerül, ez kivihetetlen“, — annélkül, hogy komoly megfontolás tárgyává tennék és csak kisérletet is tettek volna.

No de nem folytatjuk, mert még azt találnák ránkfogni, hogy m i vindikáljuk magunknak az ünneprendezést, vagy hogy nem viseltetünk kellő tisztelettel a mások teremtőképessége iránt.

TÁRCZA.

A népnevelésről.

— Egy kis elmefuttatás. —

Az élet gyakorlati iskolájában legtanulságosabbak az embertársainktól eredt gonoszságok leczkei. Figyelmezni ezekre bizonyos nyereséggel együtt járó bölcsesség, mely az életvédelmi eszközöket birálat alá vetni tanitja, melyeket az emberi erőszakos gonoszság ellen bátorságositás végett használni czélszerűknek tart.

„Erőt az erőszak ellenébe.“ Ily leczke szavai hangzanak felénk, midőn a bölcsesség iskolájának küszöbén beléptünk. „Erczzárakat ajtainkra, melyek a gonosz kezeknek ne engedjenek; fegyvereket szobáinkba, melyekkel a megtámadó gonosznak fegyverei vissza verettessenek.“ És ez eszközök sokszor védenek is. A gonoszság, melynek erejét a félelem különben is meg szokta apasztani, nem fog könnyelmüleg szembe szállani az erővel, melynek legyőzésére magában bátorságot vagy erőt nem érez és a mely őt kártékony merénylete nem sikerülésének esetében nyereség helyett veszteséggel, kényelem helyett sanyarusággal fenyegeti. És ennél fogva a védelem ezen külső eszközei a gonoszság merényei ellen bizonyos bátorságot nyujtanak is.

Jő azonban egy e szánt gonosz, kinek bünben megedzett szivét a felelem olvadásba hozni nem birja; jő fedele alatt a mindent betakaró sötétségnek; jő a kivánt ragadomány csábingereitől előre felizgatva; jő tüzelő szemekkel az ellen, kinek behunyt szemeit édes álom legyezi lágy szárnyaival; jő a vérszomjas, ki legfeljebb is csak olcsó életét koczkáztatja: az ily elszánt készület ellen rendszerint erőtelenek szoktak lenni a becsületes életvédő külső készületi szerek. A vaszárakat, melyeket emberi kéz készitett, megnyitják a fortély kulcsai; a fegyverek, melyeket az ártatlan védőleg forgat, engednek a vaddühösség forgatta fegyver csapásainak.

És igy ha bátorságot akarunk, közelebb kell mennünk az életbölcsesség tanitószékéhez, hallani tanácsát, mely igy hangzik: „kerüld a bántalmakat, sértegetéseket, mert ezek haragra ingerlik, boszura hevitik ellened embertársaidat.“ Bölcs és czélra vezető tanács. Meg kell vallanunk, hogy sok esetben, melyben az emberek erőszakot szenvednek, az erőszak mint boszuállási jelenet mutatkozik, mely mindig megelőzött bántalom természetes kifolyása. Azért add meg tehát kinek-kinek a magáét, ugy cselekedjél másokkal, miként kivánod, hogy veled is mások cselekedjenek, szóval: jóságod minden erőszak ellen legbiztosabb oltalom.

Ugy ám! De hol az a szerencsés halandó, ki jóságát minden emberrel éreztethetné? Jóság, méltányos bánás az emberekkel csak oly szivekre hathat, melyekben erkölcsi érzelmek éluek. De gyalázatára az emberiségnek, vannak az ember-nevet viselők) között, kik mindazokat, miket a munkás élet a társaság határain szerzett, ugy nézik, mint ragadományozásuk kitüzött tárgyait, kik kerülve az életutakat, melyeken munkás verejték között lehet javakat szerezni, a bün sötét utain gyönyörködnek száguldozni. Az ily szörnyetegek ellen jóságunk, becsületességünk bennünket meg nem őrizhet; ők megmarnak, mint ápolt kigyók az őket melengető kebleket.

Midőn e szerint az egyes ember embertársainak erőszakos megtámadásai ellen sem testi sem, erkölcsi erejével magát bátorságba nem helyeztetheti, az emberi bölcsesség minden egyesek védelmére egy roppant erőt rendelt az egész társaságnak, melyben az egyesek élnek, erejét, oltalmát. Őrszet állitott fel, kiknek vigyázó szemeik a bujkáló bünt felfedezhessék. Fegyvert adott kezőkbe ezeknek, melyekkel a vakmerő erőszakoskodást visszaverhessék. Rabláncokat csörget a fogházakban, hogy azokkal az ártani törekvőket vétkes szándékuktól visszarettentse. Halálos büntetéssel rémiti azokat, kiket a préda vagy dühösség a mások élete ellen felbőszitene. És a társasági bölcsesség ezen intézkedéseit kicsoda tarthatná sikerteleneknek? Ki nem értené azt világosan, hogy a lebilincselt kezek és lábak tehetetlenekké tették az ártalomra? Ki hozná azt kétségbe, hogy a kártékonynak a büntető törvény fenyitő fegyvere által kioltott élete többé az élőket bosszantani, háborgatni nem fogja? Sőt ki kételkednek azon, hogy a büntető igazság által mutatott véres példák még a durvább keblekre is rettentőleg hatnak?

Igaz ugyan, hogy a felelem a vétkezni szeretőkre nézve erős tartalékzabola. De el ne feledjük, hogy a felelem egy az emberi kebelnek azon indulatjai közül, melyekről lelektani tapasztalásaink azt tanitják, hogy azok közül a gyengébbek mindenkor engednek az erősebbeknek. Igen, fel az ember a mások javai után igazságtalanul nyujtani ki erőszakos kezeit, mert ezen kezeket a törvény büntetéssel sujtja; de ha a nyereség utáni vágy édes izgatással furja meg a véreret, akkor nem marad többé hely azokban a visszatartóztató felelem számára. Irtózik az ember élete ellen törni embertársának, mert a törvény életért életet követel cserébe; de a kebelből, melyben boszuindulatok lángolnak, kiszoritatik a félelem ezen érzete; sőt legyen, hogy a vétkezőnek szemei elől nem takarják is el egészen fellázadt indulatai a törvény fenyitéki eszközeit, de a remény, melyet még a sátán is bérben tartani képes, kecsegteti őt hogy büntettei vagy történetesen vagy fortély segitségével titok homályával fedeztetnek, mely ala a törvényes hatalom szemei be nem tekinthetnek.

Midőn tehát az emberi bölcsesség, sok keserü tapasztalás után észre vette, hogy a társaság becsületes

Oh, mi bámulunk mindenkit, ki keveset beszél és csak v a l a m i t tesz. Ha azonban most, a királyvárás idején egy piczi többet várunk — pardon: — kérünk a hangadóktól és vezetőktől, azt ezek ne vegyék rossz néven, mert nem egyes speciális érdekek, hanem a közérdek szempontjából emeljük fel szavunkat.

Kivonat,

Kőszeg szab. kir. város képviselő-testületének 1893. évi május hó 26-án tartott ülése jegyzőkönyvéből.

998.

A házi pénztár bemutatja a városi tőketartozások convertálására vonatkozó számadást.

V.

Miután a pénztári hivatalnak a városi terhes adósságok convertálására vonatkozó számadása számvevőileg átvizsgáltatott, s a főkönyvekkel megegyezőnek lenni találtatott, ennélfogva ezen számadás felülvizsgáltnak tekintetvén, a közgyűlés által is elfogadtatik; könnyebb áttekintés végett a helybeli lapokban kihirdettetni rendeltetik, egyebként az ehhez tartozó okmányoknak egy másolati számadás kiséretében pótló'ag való beadása elváratik.

Miről a házipénztár a további elkönyvelés végett, ugy a kiadóhivatal kivonaton értesittetik.

Jegyezte és kiadta: *Gabriel György* jegyző.

Másolat.

Kőszeg sz. kir. város tőketartozásainak convertálásáról 1893. évben összeállitott számadás.

Vasvármegye főispánja által 1892. évi oktober 22-ről 363 sz. a. közölt, a nméltóságú m. kir. belügyminisztérium 1892. évi oktober 14-ről 76730 sz. a. kelt leiratával jóváhagyott Kőszeg város képviselő-testületének 1892. évi május hó 5-én 1256 sz. a. hozott határozata alapján a regale-kötvények eladásából és a fennmaradó tartozás, illetve a 120,000 frtra engedélyezett kölcsönből a város fennállott volt tőke-tartozásaira, as itt kimutatott bevételi és kiadási tételek fordittattak.

I. Az adósságok törlesztésére szolgáló értékek készpénzre váltva a következők voltak:

1. A vendéglősök regale-kártalanitásából a város javára kieszközölt arányrészből 40 frt készpénz és 9200 frt névértékű regalekártalanitási állam-kötvényből származott, a házipénztár 1893. évi naplója 3305/1 tét. sz. szerint eladott 2000 frt névértékü kötvény árából

100.4 árfolyammal bevétetett	2008 frt
ugyanazokból 7200 frt névért. 101.25 árfolyammal . .	7290 „
s tőkekiegészitési készpénz volt	40 „
összesen befolyt	9338 frt o. é.
Ezen értékből a városi közgyülés határozatai alapján a házi pénztárban maradt a polgári iskolai bérház 1890—1892/3 évre 980 frtjával beszedett és a m. kir. cultus miniszteri tárcza javára a visszatéritések levonásával elszállitandó . .	2940 frt,
11 kárpótlás nélkül maradt vendéglősnek ugyanazon 3 évre fizetendő életjáradéka á 136 frt 50 kr. , . .	409 frt 50 kr.,
összesen levonandó	3349 frt 50 kr.
az 1 tét. sz. alatt terhes adósságok törlesztésére maradt	5988 frt 50 kr.

2. A kir. városi 45100 frt névért. regale-váltság-kötvény kiegészitéséhez tartozott készpénz . . . . 21 frt 16 kr.,
ugyan abból 43100 frt névért. állam-kötvény 53, 64, 69 n. tét. sz. a. 101·25 árfolyammal el- és átadva tesz készpénzben . . . . . . 43638 frt 75 kr.,
szintén abból 2000 frt névért. állami kötvény 101·8 árfolyammal eladva, készpénzben 2036 frt — kr.,
a 2. tétel alatt összesen 45695 frt 91 kr.

Az 1 és 2 tétel alatti összegek az adósság törlesztésére kiadnak készpénzben összesen . . . . . . 51,684 frt 41 krt.
A fennmaradó convertált városi adósságok összege tesz . . . . . . 111,054 frt 98 kr.
Egyenlő a jóváhagyott régi convertalandók összegével . . . . . . 162,739 frt 39 kr.

II. A convertált s visszafizetett adósságok a következők:

a) visszafizetve lettek:

napló tét. szám		
3273, 3292 és 391	(2) Győri féle templomépitési alapnak visszafizetve	2600 frt
1893 feeladás után	„ ugyan annak téglával és készpénzzel visszafizetve	2400 frt
3500/893 n. t. sz.	(9) Pallisch-féle alapnak visszafizetve . .	6400 „
53/873	. (10) Vasmegyei gazdasági egyletnek visszafizetve	120 „
65. 66/893	(14) Messéry-alapnak „	1724 „ 55 kr.
67, 68/893 és	(13) Fercsák „ „	6532 „ 46 „
61.62.63.71 893	(1) Plébánia mise-alapnak visszafizetve . .	1953 „ — „
58, 59. 60/893	(2) Győri-féle templom-épit. alapn. vfizetve	13050 „ — „
72/893	(3) Dirnböck „ „	504 „ — „
74/893	(8) Polgári gyámoldának visszafizetve . .	4619 „ 90 „
72/893	(7) Szegény intézetnek visszafizetve . .	1750 „ — „
75/893	(15, 16) Kőszegi tkptárnak visszafizetve . .	3300 „ — „
87—90/893	(12) Reviczky Ottlykné Izabellának vfizetve	4714 „ 50 „
296/893	(4) győri székes káptalannak visszafizetve	2016 „ — „
	II. a) visszafizetve összesen	51684 frt 41 kr.

b) convertálva fennmaradt adósságok:

Kőszegi tkptárnál $4^{3}/_{4}$% kamat és $^{1}/_{2}$% törlesztésre	108,000 „ — „
Waisbecker-alapnál $4^{1}/_{2}$% kamat és $^{3}/_{4}$% törlesztésre .	1000 „ — „
Artner-alapnál $4^{1}/_{2}$% kamat és $^{3}/_{4}$% törlesztésre	420 „ — „
Deák-alapnál $4^{1}/_{2}$% kamat és $^{3}/_{4}$% törlesztésre	150 „ — „
Fercsák-alapnál $4^{1}/_{2}$% kamat és $^{3}/_{4}$% törlesztésre . . .	1484 „ 98 „

II. b) alacsonyabb kamatra convertalt fenmaradó városi adósság összege 111,054 frt 98 kr.

Összesen: II. a) visszafizetett és fenmaradt adósságok összege mint I alatt 162,739 frt 39 kr.

Kőszeg, 1893. april hó 27-én.

Tuczentalller Lajos, s. k., városi pénztáros, *Töpfer Samu*, s. k., ellenőr. P. h.

A másolat hiteléül:

Gábriel György, jegyző.

---

tagjait a rosszak erőszakos megtámadásai ellen az ijesztő rendszer külkészületei, a fogházak és ezeknek kinzó eszközei bátorságba nem helyeztethetik, orvosló kezével a szivet tapintotta meg. És mivel a sziv oly része az embernek, mely a gyenge korban becsepegett érzelmekkel a későbbi korban örömest szövetkezik jónak találta azt mindjárt a gyermeki kor első éveiben ápolása alá fogadni és vigyázni arra, hogy az gondosan megóvattassék mindazon bünmagvaktól, melyek a társasági élet határain későbben sértő töviseket, keserü gyümölcsöket nevelnek, szóval: jónak látta a népnevelés üdvös munkáját rendszeresen megkezdeni.

És e nemes vállalkozás sikere senki előtt kétséges nem lehet. A tudományok, melyek a népnevelési intézetekben tanittatnak, hogy mennyit tehetnek az okosság, a lelkiismeret erősitésére és mennyit nyer az erkölcsiség és társaság az által, azt a tapasztalás, mely mindenkihez szól, bizonyitja. Ez fényes eredményként megmutatja, hogy azok, kik a rendes és czélszerü nevelés áldásaiban részesültek, mindenütt a társaság hasznos és becsületes tagjainak tapasztaltattak, és hogy a különféle tartományokban a szerint hosszabb vagy rövidebb a bün lajstroma, melyszerint a népnevelési intézetek kisebb vagy nagyobb számmal találtatnak.

Hogy azonban a népnevelés az imént megemlitett magasztos czéljának megfelelhessen, szükséges, hogy az állam azt gondja alá vegye és rendszeresen ellenőrizze. Egyeseknek, egy-két társulati töredéknek igyekezete is mutathat e részben elő kedvező eredményeket, de a csekély tápláléku világosság nem bocsáthat mindenfele derítő sugarakat a társasági élet rengetegeibe. Egyedül a népnevelési intézetekbe fektetett állami közerő a haza jóllétének előmozditását eredményező tényezőknek egyike, mely a tapasztalás tanusága szerint az emberi erőszakos gonoszság meggátlására legczélszerübb eszköz. —*dt*.

HIREK.

— **Urnapja**. Mult csütörtökön a plébánia-templomból induló urnapi körmenet a szakadó eső miatt nem volt megtartható. Az istentiszteletet tehát csupán a templomban tartották, hol reggel 7 órakor magyar kismise volt s utána magyar hitszónoklat, melyet *Strausz* Flórián helybeli segédlelkész mondott. A nagymisét 8 órakor *Pacher* Donát benczés igazgató tartotta a benczés tanárok segédlete mellett. A templom, mint minden ünnepélyesebb alkalomkor, ezuttal is megtelt, csak a hatóságnak fentartott és vörös posztóval leboritott első padok voltak üresek. Ma, vasárnap a benczések templomában lesz a főistentisztelet, melyet *Major* János prépost-plébánosunk tart káplánjainak asszisztencziája mellett. A körmenet 11 óra után indul az oltárokhoz, melyek az *Esterházy* herczegi vár, a *Türk-*, *Klempt*-féle házak és s plébánia épületének kapuiban vannak felállitva.

— **Előkészületek a nagyhadgyakorlatokra.** Hivatalosan közlik, hogy *Albrecht* főherczeg szintén Kőszegre jön és kiséretével a honvédkaszárnyát foglalja majd el. Ide jönnek még *József* főherczeg, kit *Sziklay* János nyug. századosnál (Bierbauer-féle ház) szállásolnak el. *Fehérváry* báró honvédelmi miniszter legujabb intézkedés szerint az iskola-utczai *Pados*-féle házban fog lakni. Az udvar részére ujabban lefoglalták a bérlő, *Czeke*, lakát és Borsmonostoron a szerzetes házat.

— **A város legujabb diszpolgára.** *Major* János prépost-plébánosunk, kit 25 évi Kőszegen való lelkipásztorkodása után a város diszpolgárává választottak, még nem értesült hivatalból az őt ért legujabb kitüntetéséről. Mihelyt azonban a diszoklevél elkészül, a választott küldöttség a polgármester vezetése alatt tisztelegni fog az érdemes papnál, hogy őt a város részéről üdvözölje és diszpolgárrá való megválasztatásáról értesitse.

— **Rendőri intézkedések**. Városkapitányunk a saját hatáskörében minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy az udvar ideérkezésekor városunkban a rend és tisztaság példás legyen. Sokat fáradozik azonkivül városkapitányunk az udvar, a sok bel- és külföldi vendég, valamint a szolgálattételre kirendelt katonák, irodák stb. elhelyezésében. Ha mindenki annyi buzgalmat fejtene ki és oly kitartást tanusitana, gond és aggodalom nélkül tekinthetnénk a szeptemberi napok elé.

— **Uj hazába vágyott.** Mikorra e sorok napvilágot látnak, Kőszegnek egyik szép leánya nővérével és annak gyermekeivel együtt már közel evezik az amerikai partoknál. Ellenállhatatlan vágya s nővérének sorsa vitte az ujvilágba, hol sógora már hónapok óta tartózkodik, s most ő maga is akar élni. Hogy meddig? — azt talán ő maga sem tudja, mert elhiszszük ugyan, hogy valaki jól érezheti magát évezredes őserdők, mérföldekre nyuló prairie-ek közelében hatalmasan fejlődő világvárosban, hol az emberek — mint mondják — még igazán tudnak lelkesülni; hanem a föld, mely előbb hordott s táplált; a ház, hol az élet első örömeit éltük; szülőink, testvéreink, barátaink, rokonaink előbb-utóbb mégis csak visszavezetnek bennünket régi, igazi hazánkba. *Freyberger* Anna kisasszony — mert róla beszélünk — ki mult vasárnapon hagyta itt szülővárosát és csütörtökön szállott Hamburgban hajóra, több havi, vagy legfeljebb évi távolmaradás után bizonyára ismét visszakivánkozik hazájába, szülővárosába, hol megérkezve, mindig fog akadni ölelő karokra, őszinte jó barátokra.

— **Védekezés a peronoszpora ellen.** Kétségtelen ma már, hogy szöllőink egy részét ellepte a peronoszpora-féle szöllőbetegség. A bajnak elejét veendő, tehetősebb hegybirtokosaink jó előre gondoskodtak öntözőkről, a melyek kezeléséhez embereink persze még nem értenek. Hogy ezok gyakorlati utmutatást kaphassanak, *Zeke* Adolf dr. helybeli ügyvéd szives intézkedése és meghivása folytán mult csütörtökön városunkba érkezett *Győry* Miklós nagy-igmándi főtanitó, ki pénteken délután künn a szöllőkben tekintélyesebb hegybirtokosaink jelenlétében egy pár vinczellérnek a permetező gép kezelésében gyakorlati utmutatást adott. A derék főtanitó feladatát derekasan megoldotta és dr. *Zeke*- és több hegybirtokos-é az érdem, hogy embereink a permetezés mesterségét is elsajátithatták.

— **Megvadult lovak.** Péntek este ugy 6 óra tájban az elgázolás veszélyének voltak kitéve a főtéren járókelő emberek. A *Strucz*-czal szemben levő *Pollák*-féle üzlet előtt állottak szekér elé fogva *Posch* Ernő rendeki gazda lovai. Egyszer csak kirobog a szállóból egy kocsi, melytől a lovak megijedtek s daczára annak, hogy az istráng le volt oldva, vágtatva vitték a kocsit át a piaczon a *Gyöngyös*-utcza felé. A *Baumstingl*-féle ház előtt azonban a lovak neki mentek egy gesztenyefának s az egyik lerogyott, anélkül azonban, hogy baja esett volna. A helyszinén mindjárt sok ember verődött össze s megjelent maga a rendőrkapitány is, ki megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Az időjárás májusban**. Az átlagos hőmérsék május havában reggel 12·1⁰, délben 18·4⁰, este 13·0⁰, tehát a napi hőmérséklet 14·5⁰. Összehasonlitva az a havi rendes hőmérséklettel, reggel 2·2⁰, délben 0.8⁰, este 1·8⁰ és átlagosan 1.6⁰-kal melegebb volt; összehasonlitva a mult évi május havi hőmérséklettel, az iden 0·5⁰-kal hidegebb volt. Legmelegebb nap május 18-ika volt 26·1⁰-kal leghidegebb 6-ika 2·3⁰-kal — A légsulymérő átlagosan 736·2 mm.-en állott, 0·6 mm.-rel alacsonyabban a szokottnál. Legmagasabban állott a légsulymérő (743 mm.) 5-én, legalacsonyabban (730 mm.) 31-én. Csapadék 12 napon volt, egyizben — 6-án — hó esett, egyizben — 9-én — esővel vegyest hó és 10 napon eső. Csapadékmennyiség 79mm., 14 mm-rel kevesebb az átlagosnál. — Zivatar 6 napon volt. — Vihar 2 napon. — Szélirányban az északi az uralkodó. Egész tiszta idő 1, egészen borus szintén 1 napon volt.

— **Eljegyzés.** *Ocsinek* Károly huszárkapitány eljegyezte Győrött *Schrikher* Ida kisasszonyt.

— **Kibékülés tolvajjal.** Az *uj-utcza* egyik vendéglőse a napokban kinézegetvén az ablakon, a magáéhoz egészen hasonló borjut látott vezetni egy előtte teljesen ismeretlen ember által. Nézett, egyre nézett és nem hitt a saját szemeinek sem, mikor a kutyaugatásra a borju kiszabaditja magát vezetője féke alól és uszkul visszafelé. Ekkor a saját megnyugtatására kimegy és csakugyan ráismer a jószágára, melyet előbbi vezetőjének segitségével ujra hatalmukba keritettek és bevezettek az istállóba. A vendéglős, mintha mi sem történt volna, vagy talán a tolvaj szolgálatkézsége által kiengesztelve, kezet fogott az emberrel és megköszönte neki a szivességét.

— **Tüzijáték.** *Bucsák* János akadémiai pyrotechnikus, a kedvezőtlen időjárás miatt csütörtökön elmaradt előadását ma vasárnap fogja megtartani a sörház-kertben. *Bucsák* ur, ki ő felsége a király koronáztatásának 25-éves jubileuma alkalmával is szerencsés volt a legmagasabb megelégedést kiérdemelni, már több külhoni fejedelem előtt is kitüntette magát. A szünetek alatt jó czigányzenekar fogja a közönséget szórakoztatni. Kezdete 8 órakor.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága f. é. 53541/A. V. sz. a. pályázatot hirdet az 1894. évi január 1-től egy, esetleg öt éven át szükséges tüzifa, és pedig 179.500 köbméter kemény asztatlan tüzifa és 7700 köbméter puha vagy kemény széldeszka szállitása iránt. Az ajánlatok f. é. junius 17. déli 12 órájáig a nevezett igazgatóság anyag és leltarbeszerzési osztályához (Budapest, Andrássy-ut 73 sz., II. em.) benyujtandók, a hol a szállitási feltételek betekinthetők és az általános feltételek pedig 25 kr., a különleges feltételek pedig 15 kr. beküldése mellett megszerezhetők. Miről az érdekelt körök értesittetnek. Sopron, 1893. május hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** Alulirt kamara ezuton tudatja az érdekelt körökkel, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter ur fölkérésére a közös belügyminiszter ur utasitotta Chicagoban székelő konsulunkat Clausenius Henrik urat, hogy a kiállitás megtekintésére, illetőleg tanulmányozására odautazó „magyarországi aláirvalók érdekeit gondozza és képviselje és a mennyiben hozzáfordulnának utbaigazitásokkal lássa el. Sopron, 1893. május hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A nagym. m. kir. keresked. miniszter ur f. é. 16269/II. sz. a. kelt magas leirata alapján értesitjük kereskedő-köreinket, miszerint az „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság — hazai termékeink, nevezetesen a liszt, gabona, hüvelyesek, fa-, bőr-, üveg és posztóáruk számára uj piaczok hóditása czéljából — Fiume és az algiri kikötők közt rendes hajójáratokat tart fönn. Mintbogy az ezen hajójáratok által eddig elért forgalmi eredmény csekélysége kereskedő köreink tájékozatlanságának tulajdonitható, nevezett körök figyelmét az „Adria“ ezen hajójárataira ez uton is fölhivjuk. Sopron, 1893. május hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Meghaltak május hónapban.** Mahortsich Józsefné, magánzó neje, 55 év., r. k., tüdővész. — Stahl Ferencz, cserepes, 35 év., r. k., gümőkor. — Kolier József, kőműves, 74 év., ág. ev., aggkor. — Weber Karolin, mosónő, 50 év., r. k., tüdőlob. — Pasner Jánosné özv., 55 év., r. k., tüdőlob. — Muhr Mária, törvt. gyerm., 8 év., r. k., vörheny. — Grossmann Teréz hajadon, 18 év., r. k., gümőkór. — Grovanovits Antal, szőlőmüves, 76 év., r. k., aggkor. — Koczor Sámuel, 67 év., ág. ev., gümőkor. — Szikora Tóbiásné, czipész neje, 63 év., ág. ev., gyomorrák. — Haiszan Márton, kádár, 50 év., r. k., agylágyulás. — Grovanovits Antalné, özv., 60 év., r. k., tüdővész.

Különfélék.

— **Értesités.** A muraszombati gazd. fiók-egylet folyó évi junius hó 24-én Muraszombaton az országos vásár alkalmával dijazással egybekötött nemzetközi jellegü lóvásárt rendez. — Czél: A lovak értékesitésének előmozditása. Dijazások által serkenteni a gazdaközönséget, hogy a megfelelő használatra minél jobb minőségü lovak tenyésztésére törekedjék. — A dijazásnál különös tekintet lesz a nori (muraközi) fajra, de dijazásban részesülhet bármely faju és bárhonnan származó állat, mert a dijazás egyik czélja a lóvásár emelése. A nagyobb birtokosok által bemutatott lovakra I. dij diszoklevel, II. dij elismerő oklevél. A kisebb birtokosok által elővezetett állatok alábbi dijakat nyerhetik el és pedig nehéz lovak után: Tenyészménekért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Ménesiköért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Tenyészkanczáért: I dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Kancza csikóért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. — Könnyü lovak után: Tenyészménekért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Ménesikóért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Tenyészkanczáért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Kancza csikóért: I. dij 20 kor., II. dij 15 kor., III. dij 10 kor., IV. dij 5 korona. Ezeken kivül még magándijak is tüzetnek ki. — A dijak odaitélésére hivatott biráló bizottság délelőtt 10 órakor kezdi meg működését, miért is felkéretnek a kiállitók, hogy a kiállitani szándékolt lovakat a dijazás napján legkésőbb délelőtt 9 órára a lóvásártérre elővezessék. A biráiat befejeztével az odaitélt dijak mindjárt a helyszinén kiosztatnak. A lóvásárra felhajtott állatok után helypénz nem szedetik. Muraszombat, 1893. évi május hó 17-én.

Takács R. István, egyl. titkár. *Gróf Batthyány Zsigmond,* egyl. elnök.

— **Honvédek menedékháza** a Mátyás király születési házában. A kolozsvári orsz. ereklye muzeumban szorgosan folynak az előmunkálatok arra nézve, hogy a Kolozsvárt levő, Mátyás király születési házában, az elaggott s nyomorban és inségben élő, kereset képtelen 48—49 beli honvédek elhelyezésére menedékházat létesitsenek. A szobor leleplezés alkalmával, a fővárosban az intéző körökkel folytatott ez irányu tárgyalások kedvező eredményre vezettek. Most a 30 ezer honvéd közül az erdélyi részekben élő és nyomorban sinlődők létszámát fogják számba venni, azután a kivitelre nézve a létszám arányában tervet és költségvetést készitenek. A mint ez elkészül, a menház berendezésére és fenntartására szükséges költség iránt indokolt előterjesztést tesznek. Mint a hangulatból tapasztalják az intézők a kormány és az országgyülés ellenvetés nélkül fogja megszavazni az öreg honvédek menházának berendezése és fenntartására szükséges összeget. — A Kolozsvárott megjelenő 1848—49-iki Történelmi Lapok jun. 1. száma közölni fogja honvéd egyletenkint csoportositva a budavári honvédszobor leleplezésnél megjelent honvédek névsorát. Egy szép eredeti felvételü képet is közöl a leleplezési ünnepélyről, több honvéd arczképét és visszaemlékezést a budavári ostromban részt vett honvédektől. A lap Kolozsvárt rendelhető meg, egynegyedévre 1 frtért.

— **Öt nyelvü szótár.** Robicsek Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában és Somogyi Ede szerkesztésében igen érdekes és valóban hézagot pótló vállalat indult meg. A vállalat czime: Öt nyelvü szótár és felöleli a magyar, német, angol, franczia és olasz nyelvet. A müben igen fontos és gyakorlati ujitást tapasztalunk, a mennyiben mind az öt nyelvnek szókincse egyetlen folytatólagos, megszakittatlan ábéczerendben van feldolgozva, a mi lehetségessé tette azt, hogy minden egyes szó valamennyi többi négy nyelvre le van forditva. Hogy némi fogalmat nyujtsunk a szótár használhatóságáról, csak azt jegyezzük meg, hogy az arányiag szük terjedelme daczára összesen körülbelül 800,000 szót fog tartalmazni. Az egész mü 32 füzetben fog megjelenni és egy füzet ára 30 kr. Mindazoknak, a kik idegen nyelvekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhasznu mü megszerzését.

— **A triesti általános biztositó társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 6-án tartott 61-ik közgyülésén terjesztettek be az 1892. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy a társaság élet-biztositási dijtartaléka 2.817.742 frt 02 krral szaporittatott, minélfogva 1892. évi deczember hó 31-én 34.062.888 frt 61 krra emelkedett, mig kár- és nyeremény részülési tartalékok czimén 910.197 frt 70 kr. vezettetett uj számlára elő. Az 1892. évben 20.469.779 frt 90 kr. erejéig köttettek uj életbiztositások, melyek által az 1892. deczember 31-én érvényben volt életbiztositási tőkeösszegek 141.876.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztositási ágban az év folyamán bevett dijak 5.792.410 frt 18 krt tettek.

A tüz- és szállitmány-biztositási ágakban a dij- és illeték bevétel 8.139.897 frt. 44 kr. volt, miből 2.871.882 frt 28 kr. mint dijtartalék és 771.233 frt 85 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre áthitelezve, holott az 1892. deczember hó 31-én érvényben volt biztositásokért a jövő években esedékessé való dijkötelezvények összege 25.791.181 frt 60 krra emelkedett.

Károkért az 1892-ik évben 8.861.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket, a társaság alapitása óta károk fejében 258.099.877 frt 58 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritési összegből hazánkra 47.689.262 frt 01 kr. esik, melyet a társaság 150,805 káresetben fizetett ki.

Az értékpapirok árfolyam ingadozása fedezetére alakitott tartalék 1892. deczember 31-én 1.802.792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapirok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, mig a nyereség tartalék alapszabályszerü mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.288.480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80.000 frt fentartatott.

Ezen nyeremény-tartalékok ennélfogva összesen 5.797.278 frt 87 krt tesznek ki.

A társaság biztositék alapjai az idei átutalások folytán 46,528.568 frt 62 krról 49.162.470 frt 8. krra emelkedtek és elsőrendü értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 14 millió magyar értékekre esik.

Az elért 795.840 frt 71 krnyi tiszta nyereményből a társaság osztalékul részvényenkint 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyülés egyhangulag és lelkesedéssel határozta el, hogy Jókai Mórt, ki az igazgatósági tanács több évóta tagja 50 éves irói jubileuma alkalmából üdvözli, neki szerencsét kiván és egyuttal a társaság büszkeségének ad kifejezést, hogy igazgatósági tagjai sorában e legünnepeltebb magyar irót üdvözölheti.

Közgazdaság.

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor mérnöki és szabadalmi irodája Budapest VI. Andrássy-ut 30.

Uj tea. A népesség legalsóbb rétegében is, mint népital szerepel már a tea. Izgatott temperatumu személyeknek meg kell maguknak fosztaniuk a rájuk nézve izgatólag ható tea élvezésétől, mivel ennek megivásának következménye: az álmatlanság és a kezek reszketése. Gyakran az is megtörténik, hogy a teának vigyázatlan készitésénél a tellepő cserssav a különben kedvencz izt maróvá és visszataszitóvá teszi. Mindezen különböző hátrányok mellőztetnek a Snelling A. H. szabadalmával, amely szerint sajátságosan előkészitett komló teával oly módon kevertetik, hogy e keveréket semmiképen sem tudjuk a tiszta teától megkülönböztetni. E czélra a komlót megszárítjuk és megfelelő módon szeloztetjuk; eközben 6—8 óra lefolyása után puha és hajlékony lesz. Ily állapotban hatalmas hengerekkel, mintegy 15 perczig hengereljük, azután asztalokra kiteritjük, nedves ruhával betakarjuk és saját levében 2—3 óráig erjedni hagyjuk. Ezen erjedés, melyet a lekisajtoló hengerlési müvelettel vezettünk be, nagy befolyással van a komlóiapra, mivel az erjedés az, amely a komló száraz kesernyés izét megváltoztatja, sőt részben meg is semmisiti. Ezen müvelet után a komló egy különös szárító berendezésben, az ugynevezett „siroccoban“ 150° C. meleg légáramban ki lesz száritva. Hogyha ilyen komlót a közönséges teához keverünk, az jelentékenyen megjavitja ennek izét és maláta zamatot kölcsönöz neki. A keverék nyugtatólag hat az idegekre, tehát a közönséges teának káros befolyását mintegy keresztezi és üditő hatással fogva emeli az izmok és idegek működését, ami által az emésztés lényegesen előmozdittatik. Dr. Adams a „Society of public Analysis of the United Kingdom“ elnökének állitása szerint ezen uj tea megbecsülhetetlen jótétemény mindazon személyekre nézve, akik a közönséges tea élvezéséről rendkivüli izgató hatása folytán lemondani voltak kénytelenek.

Máz kerti-padok részére. Vegyünk tisztitott grafitot, kaucsukot és sellakot és kössük össze ezen anyagokat egy kevés ólomcukorral. Végre ezen tömeget keverjük bensően össze enyvvel és terpentinolajjal. Ezen máz az időjárás befolyásának teljesen ellenállónak bizonyult és különösen tartóssága miatt nagyrabecsülendő.

Vizben oldhatlan enyvet az enyvnek lenmagolajjal való összekevertetése által a következő módon állithatunk elő. Jó enyv vizzel leöntetik; egy darabig nyugodtan hagyjuk, denem addig, mig gallerszerüvé lesz. Ezután lenmagolajjal leöntjük és addig hevitjük, mig az enyv fel nem oldódik. Ezen enyv igen lassan szárad, de megszáradás után igen keménnyé lesz és ellenáll a nedvességnek.

A Magyar-Franczia biztositó-részvény-társaság

Beniczky Ferencz ur ő Nagyméltósága elnöklete alatt folyó évi május hó 26-án tartotta meg rendes közgyülését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat idézzük: A tüzbiztositási üzletben a dij- és illetékbevételek 3.563,935 frtot, a jégbiztositási üzletben 586,188 frtot, a balesetbiztositási üzletben 68.956 frtot és az életbiztositási üzletben 760,842 frtot tettek. Az összes dijbevétel volt 4.924,916 forint. Valamennyi ágazatban kiadatott, mint viszontbiztositási dij, 1.465,788 frt; károkért fizettetett a tüzbiztositási üzletben 1.756.685 frt, a jégbiztositási üzletben 445.345 frt, a balesetbiztositási üzletben 21,568 frt, az életbiztositási üzletben 169.767 frt, összesen 2.393,365 frt. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből kamatokból, az értékpapirok nyereségéből és különféle jövedelmekből 246.541 frtot tettek ki, az intézet tartalékainak összege 5.248,203 frtra emelkedett. A dijkötelezvény-tárcza 7.992,839 frtot tartalmaz. Az életbiztositások tőkékben és járadékokban 19.287.924 frtot képviselnek. A társaság fennállása óta több mint 57 millió frt kártéritést fizetett ki készpénzben. A 100.539 frtot tevő nyereségből osztalék nem adatik, hanem 34.565 frt a tüzosztályi dijtartaléknak 750,000 frtra való felemelésére, 10,000 frt az irodai berendezés- és felszerelés-számlának 40,000 frtról 30,000 frtra való csökkentésére, 30,000 frt a tartaléktőkének 170,000 frtról 200,000 frtra való emelésére fordittatik, 25,974 frt pedig uj számlára vitetik át. A társaság biztositéki alapjai 6.808.741 frt 37 krt tesznek ki. A közgyülés elé terjesztett jelentésből és zárszámadásokból megelégedéssel konstatáljuk, hogy ezen hazai intézet üzlete folyton örvendetesen fejlődik. Örömmel üdvözöljük továbbá az uj igazgatóság jelentésének azon részét, melyben kifejti, hogy üzletvezetésének feladatául tüzte ki, hogy a Magyar-franczia biztositó-részvény-társaság széleskörü összeköttetéseit s mindenkor bevált ügynöki hálózatát folyton fejlesztve, a biztositás eszméjét hazánkban terjeszsze és a biztositó közönség szükségleteinek méltányos, előzékeny és szolid eljárással mindenkor megfeleljen.

Ezen czél elérésére a társaság minden erejét kizárólag a belföldi tüz- és jégbiztositási üzletre fogja összpontositani. Éppen az elmult hetekben az ország minden részében pusztitott tüzvésznek igazolják ezen programmnak helyességét, uj bizonyságát adva annak, hogy a tüzbiztositás hazai közönségünk részére valódi életszükséglet. A viszonyok helyes felismerésének és valóban hazafias gondolkozásmódnak adja tanujelét a Magyar-Franczia biztositó-részvény-társaság igazgatósága, midőn üzletvezetésének utolsó czélja gyanánt maga elé tüzte, hogy hazánk minden polgára, ha feje fölött megkondul a vészharang, a borzasztó szerencsétlenség közepette azon megnyugvásra támaszkodhassék, hogy a biztositási kötvénye megmenti őt az anyagi tönkrejutástól, a koldusbottól, az alamizsnától.

Irodalom.

— **Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből,** melyet Beöthy Zsolt egyetemi tanár szerkeszt, megjelent az 5-ik füzet, az előbbiekhez hasonló gazdag tartalommal. Ebben *Simonyi Zs.* folytatja a *Kódexek, mint nyelvemlékek* vizsgálatát és *Marczali Henrik* középkori latin *krónikáink* értékét fejtegeti. E két czikkel be van fejezve a mohácsi vészig terjedő korszak, melyben irodalmunk és közmüvelődésünk egész köre olyan alapossággal, annyi becses részlettel s oly gazdag illusztrácziókkal van bemutatva, a hogyan eddig egyetlen irodalomtörténeti munkában sem volt s nem is lehetett. Ugyane füzetben megkezdődik a XVI. század irodalmi viszonyaink ismertetése. Az első czikkben *Kardos Albert* ad *áttekintést a protestáns korról* (1526–1606); a 2-ikban *Hellebrant Árpád: A könyvnyomtatás kezdete Magyarországon* c. alatt az ősnyomtatványokról s az első nyomdákról és könyvtárakról fenmaradt adatokat szövi érdekes képpé; a 3-ikban ismét *Kardos* a *Vallásos irodalom* c. fejezetben az első nyomtatott biblia-forditókról értekezik. A szöveget 16 kisebb-nagyobb illusztráció diszíti: kódex-mutatványok (magyarázattal), arczképek, a legrégibb magyar nyomtatványok, végül első magyar disztichonok Sylvester Ujtestamentumának bevezetéséből, mely lap mint nyomdai termék is érdekes. Külön mellékletül: a *Müncheni-kódex* egy lapja (magyarázattal) és *Temesvári Pelbárt* Pomeriumának czimlapja van a füzethez adva. A minden tekintetben nagybecsü irodalmi vállalat két hetes füzetekben jelenik meg s minden hazai könyvkereskedés vagy előfizetés utján beszerezhető. Minden egyes füzet ára 40 kr.

— **Jókai Mór regényei képes kiadásban** is szépen haladnak előre. Most jelent meg e vállalat 6. füzete egy szines aquarellképpel és szép szöveg képekkel. Ára füzetenkint 40 kr.

— **Gazdasági Lapok.** Kiváló mezőgazdasági hetilap, mely az idén lépett 45-ik évfolyamába. Szakszerü jeles cikkeket közöl a mezőgazdaság összes ágazataiból, miért is melegen ajánlhatjuk gazdaközönségünk s az érdeklődők szives figyelmébe. Előfizetési ára: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, muzeum-körut 7. sz.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállitó) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket, méterenkint **45 krtól 11 frt 65 krig** postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 külömböző minőség és 2000 külömböző szin s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Árverési hirdetményi kivonat.

1252/93.

A kőszegi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Kindl János** végrehajtatónak **Fleck János** és **Kappel Rozina** végrehajtást szenvedők elleni 670 frt 43 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Vörösvágás községben fekvő a vörösvágási 52. számu tjkvben **Fleck János** tulajdonosául felvett A I. 3—9. 11—24. sorszámu 3/16. telki ingatlanokra 892 frt a vörösvágási 198. sz. tjkvben **Fleck János** tulajdonosául felvett A † 63. helysz. 48. házsz. zsellérházra kerttel 160 frt, † 1358. hrsz. erdőre 42 frt, † 1501. hrsz. erdőre 3 frt, † 1570 hrsz. erdőre 4 frt, † 1594 hrsz. erdőre 4 frt, végül a vörösvágási 214. sz. tjkvben **Kappel Rozina** férj. **Kappel** tulajdonául felvett A † 148 hrsz. számu szőntóra az árverést 24 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1893. évi junius hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Vörösvágás község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1893. évi április hó 18. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

ASSICURAZIONI GENERALI 1892. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1892)

BEVÉTEL

A tétel neve		Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1. Díjtartalék a mult évről:							
a) tűzbiztosítás	[illegible]						
b) szállítmánybiztosítás	1731[illegible]						
c) jégbiztosítás	31290 58	2316655	71	—	—	2316655	71
2. Tartalék oly károkra, melyek 1891. decz. 31-én még függőben voltak:							
a) tűzbiztosítás	395229 94						
b) szállítmánybiztosítás	366173 63						
c) jégbiztosítás	3845 33	765248	90	—	—	765248	90
3. Díjak a törlések levonásával:							
a) tűzbiztosítás	6997717 86						
b) szállítmánybiztosítás	1706689 85						
c) jégbiztosítás	131255 63	8835663	34	—	—	8835663	34
4. Kötvényilletékek:							
a) tűzbiztosítás	[illegible]						
b) szállítmánybiztosítás	562[illegible] 94						
c) jégbiztosítás	20115 96	303734	10	—	—	303734	10
5. Tőke elhelyezések jövedelme:							
a) Jelzálog követelések kamatai	4000 —						
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1764 03						
c) Állam- és más értékpapirok kamatai és osztalékai	234224 16						
d) Kamatok váltóleszámitásból, folyó számlától és agió	17983 40	—	—	257911	59	257911	59
6. Nyereség különféle értékesitések folytán	—	—	—	6357	36	6357	36
A tűzbiztositási ágba befoglalvák a tükörüzlet biztositásban elért eredmények							
Összesen	—	12221302	05	264268	95	12485571	—

KIADÁS

A tétel neve			Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1. Viszonbiztositási dijak:								
a) tűzbiztosítás		2906084 51						
b) szállitmánybiztositás		773458 18						
c) jégbiztositás		114356 68	3793899	37	—	—	3793899	37
2. Károk:								
a) tűzbiztositás: kifizetett kárösszegek	frt 2,621,215.31							
tartalék még ki nem fiz. károkra	» 427,493.31	3048708 62						
b) szállitmány biztositás: kifizetett kárösszegek	frt 693,752.23							
tartalék még ki nem fiz. károkra	» 339,975.57	1033727 80						
c) jégbiztositás: kifizetett kárösszegek	frt 36,508.72							
tartalék még ki nem fiz. károkra	» 3,764.47	40273 19	4122709	61	—	—	4122709	61
3. Díjtartalék 1892. december 31-én még folyó biztositásokra:								
a) tűzbiztositás	teljesen tehermentes	2170080 13						
b) szállitmánybiztositás		180735 3[illegible]						
c) jégbiztositás		20566 8[illegible]	2371382	28	—	—	2371382	28
4. Jutalékok:								
a) tűzbiztositás		784604 68						
b) szállitmánybiztositás		68386 86						
c) jégbiztositás		4011 52	857003	06	—	—	857003	06
5. Általános kezelési költségek:								
a) tűzbiztositás		504565 [illegible]						
b) szállitmánybiztositás		100575 [illegible]						
c) jégbiztositás		194[illegible] 92	607085	75	—	—	607085	75
6. Adók és illetékek:								
a) tűzbiztositás		232148 [illegible]						
b) szállitmánybiztositás		[illegible]						
c) jégbiztositás		3425 —	247242	20	—	—	247242	20
7. Az ellátási pénztár kamatai		—	—	—	22876	75	22876	75
8. Kétes követelések leirása		—	—	—	5855	43	5855	43
Nyereség		—	221979	78	235536	77	457516	[illegible]
Összesen		—	12221302	05	264268	95	12485571	—

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztositási osztály. (1892.)

BEVÉTEL

A tétel neve		Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1. Díjtartalék a mult évről	31244641 59						
le viszonbiztositások	919388 14	30325253	45	—	—	30325253	45
2. Tartalék 1891. decemb. 31-en függőben levő károkra	—	487810	87	—	—	487810	87
3. Díjbevétel a) halálesetre szóló biztositásokra	5132113 71						
b) elélésre szóló biztositásokra	[illegible]						
c) járadékra szóló biztositásokra	73281 9[illegible]	5719601	29	—	—	5719601	29
4. Kötvénydíjak	—	72808	8[illegible]	—	—	72808	8[illegible]
5. Díjtartalék átadott viszontbiztositásokra	—	1042270	22	—	—	1042270	22
6. Elhelyezett tőkék jövedelme							
a) Jelzálog követelések kamatai	69314 94						
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1075 80						
c) Állam- és más értékpapirok kamatai	1090699 72						
d) Folyó számlák kamatai	1211 [illegible]						
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	201915 83						
f) Életbiztositási kötvényekre adott előlegek kamatai	165314 67						
összesen	1540661 44						
miből is levonva a tartalék rendes jutalékat	1285323 91	1285323	91			1285323	91
marad	255337 53	—	—	255337	53	255337	53
7. Nyereség különféle értékesitések folytán	—	—	—	26141	04	26144	[illegible]
Összesen	—	38933068	[illegible]	281481	57	39214550	15

KIADÁS

A tétel neve	Készpénzb.	Tartalékb.	Üzlet frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1. Viszonbiztositási dijak	—	—	373487	39	—	—	373487	39
2. Fizetések esedékes biztositásokért:								
a) halálesetre szóló biztositásokért	1955362 48	231751 18						
b) elélés esetére szóló biztositásokért	487199 47	136281 76						
c) járadékokért	126477 32	543 76						
	2569039 27	368576 70						
Levonva viszonbiztositások fejében	71000 —	8000 —						
	2498039 27	360576 70						
		2498039 27	2858615	97	—	—	2858615	97
3. Kötvény visszavásárlások	—	—	439364	33	—	—	439364	33
4. Díj és költség-tartalék az 1893. évi számlára	Tartalék	Költs.-tart.						
a) Halálesetre szóló biztositás	28459[illegible]	436310 20						
b) Elélésre » »	534122 62	15567 57						
c) Járadékbiztositás	1198[illegible]	—						
	34999683 76	451877 77						
		34999683 76						
Összesen	—	35451561 5[illegible]						
Levonva a kiegészitési részleteket	—	1389177 9[illegible]						
Netto-tartalék	—	—	34062383	61	—	—	34062383	61
5. Orvosi tiszteletdíjak (az év folyam kifizetve)	—	—	5252[illegible]		—	—	5252[illegible]	
6. Jutalékok (az év folyam kifizetve)	—	—	338216	57	—	—	338216	57
7. Költségek (az év folyam kifizetve)	—	—	510905	96	15406	61	526312	57
8. Adók és bélyeg	—	—	101483	—	—	—	101483	—
9. Kamatok a nyereménynyel biztositottak javára	—	—	—	—	18870	45	18870	45
10. Leirás kétes követelésekre	—	—	—	—	35687	73	35687	73
Nyereség	—	—	196091	69	211516	78	407608	47
Összesen	—	—	38933068	[illegible]	281481	57	39214550	15

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1892. december 31-én.

VAGYON

Folyó szám	A tétel neve	A frt	kr	B frt	kr	Összesen frt	kr
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—
2	Ingatlan birtok: a) városi telkek	—	—	4248672	[illegible]	[illegible]	
	b) Földbirtokok (gazdasági leltárral)	—	—	[illegible]			
	c) 1892. december 31. még el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokaiból	—	—	[illegible]		113363	[illegible]
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztositási kötvényeire	—	—	[illegible]		4332583	[illegible]
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott, a felek haláláig levonandó tőkék vételára	—	—	5100	—		
4	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke kölcsönök ingatlanokra a jelzálog osztályhoz tartozók követelései (a) folyó frt 1,803,360.41; b) hátralékos » 5.113.61)	80[illegible]		1728474	02	1808174	[illegible]
5	...-ből bőnök letétményezett állam- és más értékpapirokra	39[illegible]		[illegible]		455[illegible]	
6	Állam- és más értékpapirok	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
7	Váltók a tárcában	3214[illegible]		—		3214[illegible]	
8	Előlegek a jelzálogosztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)	—		12527[illegible]	57	12527[illegible]	
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	112056[illegible]		1011[illegible]		1521[illegible]	
10	Készpénzkészlet a trieszti és velenczei igazgatóságok pénztáraiban	312[illegible]		351239[illegible]		3481[illegible]	
11	Készpénzkészlet a fiókok pénztáraiban	[illegible]		[illegible]		15155[illegible]	
12	Maradvány a viszonbiztositottak számláiból	[illegible]		[illegible]		7146[illegible]	
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	9261[illegible]		[illegible]		1060[illegible]	
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—		[illegible]		[illegible]	
15	a) Adósok különböző czímek alatt	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
	b) Adósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
	c) Letétek kezesség és biztositékok gyanánt	6[illegible]		490027	78	1189513	61
	d) Letét Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—		3000	—
16	Díjtartalék átadott élet viszontbiztositásokra	—	—	1042270	22	1042270	22
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—
		11868721	52	43131806	11	55000527	63
	Az 1892. december 31-én jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke frt [illegible]						

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A frt	kr	B frt	kr	Összesen frt	kr
1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
3	Tartalék az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	819544	05	983248	90	1802792	95
4	Ingatlan tartalék	—	—	1289480	92	1289480	92
5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
6	Díjtartalék még érvényben levő biztositásokra a) az A mérlegen	2371382	28	—	—	2371382	28
	b) a B mérlegen	—	—	34062383	61	34062383	61
7	Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra: az A mérlegen	771233	35	—	—	771233	35
	a B mérlegen	—	—	360576	70	360576	70
8	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára (haláleset biztositás frt 371,805.09; vegyes biztositás frt 177,815.91)	—	—	549621	—	549621	—
9	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	508631	97	—	—	508631	97
10	Jelzálogbetétesek	—	—	—	—	—	—
11	Egyenleg a viszontbiztositók számláján	664975	27	212003	65	876978	92
12	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	16329	12	5267	57	21596	69
13	a) Hitelezők különböző czímeken	1208771	54	866923	89	2075695	43
	b) Letétek kezesség és biztositékok gyanánt	699485	83	490027	78	1189513	61
14	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	358402	39	—	—	358402	39
15	Gidoni alapitvány	5419	60	—	—	5419	60
16	Girard alapitvány	4977	50	—	—	4977	50
17	Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
18	Felosztható nyereség	459068	62	334772	09	793840	71
		11868721	52	43131806	11	55000527	63
	A jövő években lejárandó tűzbiztositási díjak frt 25.791.131.60						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Trieszthen: **Besso M., Dr. Camillo Bozza, Br. Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Br. Morpurgo József, Segré V.**

Vezértitkár: **Besso József.**

Magyarországi vezérügynökség Budapesten, Dorottya-utcza 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott mindennemü felvilágositások készséggel adatnak és tűz-, szállitmány- és üvegbiztositásokat az **Assecurazioni Generali**, jégbiztositásokat **a Magy. jég- és viszontbiztositási részv. társaság** és baleset elleni biztositásokat az **Első osztr. ált. baleset elleni biztositási társulat** részére a legszolidabb feltételek és legolcsóbb dijak mellett eszközöltetnek.

A kőszegi ügynökség **Pollák Mór.**

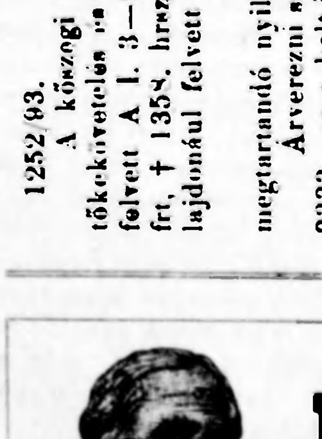

Fötisztelendő

Kneipp plébános

ur

Észak-Csehországban utóbb tartott hatásos vándor beszédében ujabban és óva int az egészségellenes bab-kávé élvezetétől.

„Ha annyi pénznek volnék birtokában“, véli, „minden babkávét összevásárolnék, hogy a fejlődő ifjuság ne vétene természete ellen. Nevezetesen a fejlődő leánykáknak egyáltalán nem volna szabad babkávét inniok. Hisz ezt nagyon pótolja a malátakivonat. Csupán 8 napba telik, hogy az ember hozzászokjék.“

Ez a valódi maláta-kivonat, melyet főtisztelendő Kneipp plébános **ur naponta maga is élvez, és a gyógyintézetben és gyermek-menhelyen isznak**, a Kathreiner-féle maláta kivonat babkávé izzel, mely már mindenütt kapható és melynek **egy háztartásban sem kellene hiányoznia.** Figyelemmel legyünk azonban arra, hogy **a valódi „Kathreiner“** soha sem felbontva, hanem csak **fehér eredeti csomagokban** a plébános ur képével árusittatik.

Zongora gyár. STINGL TESTVÉREK,

BÉCS, Favoriten,

ő kir. fensége a bolgár fejedelem, valamint Ausztria-Magyarország legkiválóbb zene-intézeteinek szállitói. Sok kiállitáson első dijakkal kitüntetve.

1892-ben legmagasabb kitüntetés, diszoklevél, FILIPPOPOLI. oklevél és érem, BÉCS, szinészeti és zenei-kiállitás, ÉGER, aranyérem.

GYÁRI RAKTÁR:

SZOMBATHELY, dr. Tobisch ur házában, Dworschak Konrád zongorakészitő vezetése alatt. Szárnyak és pianinók legujabb konstrukció szerint mindig raktáron vannak és gyári árakon 10 évi irásbeli jótállás mellett adatnak el. Régi zongorák legmagasabb árakon ujakkal cseréltetnek ki. Részletfizetések engedélyeztetnek.

Hangolások és javitások a legolcsóbban teljesittetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.